

هەلەبجەیەکی دى و بىدەنگىيەکى ترا!

هاوري باخهوان

رۆژى 16 ئى مارتى سالى 1992 لە شارى قاميشلى بىووم. ئەوهى لەو رۆژەدا لەو شارە و لە هاوزمانانى ئەو شارەم بىينى، ھەموو مۇوهەكانى لەشمى راستىكىرىدەوە و ھەركىز بىرم ناچىتەوە. من و چەند ھاپپىئەكم لەو رۆژانەدا لە قاميشلى گىرمانخواردىبۇو. بەبىينىنى ئەو ھەستە بەرزە خەلکى قاميشلى كە ھەموويان بە گەورە و بچووكەوە دەمەو نىوهەرپى ئەو رۆژە بۇ يادى كارەساتى ھەلەبجە هانتە سەر شۆستە شەقامەكان، ئەو وەگىرخواردى لەبىربرىدەوە. لەو رۆژەدا ھەموو شتىك لەو شارەدا وەستا و بىووه گۈمىكى بىدەنگى خەمگىن و و ھەست و سۆزى ئەو هاوزمانانەم بۇ ئەو كارەساتە نەتەوەييەمان تۆر دلخوشى كىرىم. چونكە ئەوه يەكەم جارم بىووه يادىكى وا مەزن و پېشىكى ھەلەبجە بىيىنم و ھەروەها يەكەم جارىش بىووه كە پالپىشىتى هاوزمانانى كوردىستانى بىنەستى داكىرىكەرى عەربى سوورى لەنزىكەوە بىيىنم.

ئەو ماوهىيە كە لەۋى بەسەرمىرىد ھەستم كرد خەمى ئەمان سەركەوتى كوردى باكۇر لەو كاتەدا بەتايىھەتى و كوردى باشۇورە. ھەموو دەيانگۇوت ئىوه ھيوای ئىمەن و ئىمەش پالپىشتىن. ئەم پالپىشتە ئەو هاوزمانانە ھەلبەت بەكىردار بىوو و "ئەگەر كەم نەگۇوتتىت" ئەوا سەدانىيان لە جەنگى پارتىزانى لە دىزى داكىرىكەرى تۈرك و لە رىزە كانى "پك" ئەوسادا گىانىيان بەخت كەلۈوو. كە لەناوياندا زمارەيەكى بەرچاوى كچانى كوردى تىدىا. بەلام بەداخەوە ئەو دلسىزى و خەمخۇرىيە ئەمان دەرسانى كوردىستانى بىنەستى سوورىيا ھەر دەم لەلایەن پارتە گەورەكانى باكۇر و باشۇورەوە بۇ خزمەتى بەرژە وەندىي پارتىيانە بەكارەتىراوە و ھەندىتكىيان تا ئەم كاتەش بۇ بەئاوهلا ھىشتەنەوە دەروازە ئەگىرىكەرى سوورىي، نالىن كوردىستانى بىنەستى سوورىي، بەلكو دەلىن "كورد لە سوورىي!".

ئىستا 12 سال بەسەر ئەو يادەي ئەواندا بۇ ھەلەبجە تىيدەپەرىت و لەم رۆژانەدا خۆيان بۇونەتە ھەلەبجە. شار ھەر شارىتى كوردىيە، دانىشتۇوانى ھەر بە كوردى دەدوين. دۇزمن ھەر بەعسە و بەزمانى عەربى قىسە دەكتات. ھەلەبجە لايىان بىووه حلبجە و قامىشلۇش بۇوهتە ئەلقامىشلى. ھەلەبجە لەزىز دروشمى عروبەدا كىميابارانكرا و ئەميش لەئىرەمان دروشىدا دەسووتتىت، رەشبىگىر دەكرىت، دەكۈزۈت، مال و دوكانى كوردان تالان دەكرىت. ھەلەبجە بىيىكەس بىوو و ئەميش ھەر بىيىكەس و بىيىپالپىشتى كۆمەللى نىودەولەتتىيە، تاكە پالپىشتى ھەلەبجە خەلکى كورد خۆى بىوو، لى پاش ئەو ھەموو سالە و لەم چەرخە كە پىيى دەگۇوتتىت "ئازادى و ديموكراتى و دىزە تىرۇر"، قامىشلۇ بىيىكەسە و ھەر خەلکى كورد بەتەنيا پىوهى بىمارە و خەمخۇرىيەتى.

ئەمپىق 15-03-2004، لە ولاتىكى وەك ھۆلەندا، تەواوى فەرمانگە فەرمىيەكانى ئەو ولاتە بۇ ماوهى 3 خولەك لە 12:00 ئىوهەرپۇوه بۇ 12:03، بەبىدەنگى و ماتەمى بۇ قوربانىيانى شارى مەدرىد وەستان. بەلام قامىشلۇيان بىرەنەبۇو. دەيان و سەدان كۆرۈزى و بىرىندارى كوردىيان بىرەنەبۇو، كە لەم رۆژانەدا بەرچاوى كۆمەللى نىودەولەتتىيە وەك قوربانىيانى ئىسپانيا لەلایەن داكىرىكەرى عەربى سوورىيە وە تىرۇركران.

بۇ ھەلەبجە 3 سالى خاياند، تاوهەكى كۆمەلگە ئىودەولەتى بەھۆى بەرژە وەندىي جەنگى كەنداوى دووهەوە ئاپپىكى بەبەزەيى لىدایەوە و كوردىيە وېرىدى سەرزمانى. بەلام دەبىت كە ئىكۆمەلگە ئىودەولەتى ئاپپىك لە

رووداوه‌کانی ئەم چەند رۆژه‌ی کوردستانی بندەستى سووريا براته‌وه و خنکاندنی مەنداھ‌کانی سینه‌ماکھ‌ئى ئامودا به کاریکى تیرۆر بزانیت و پشتینه‌ی عەربى و تەعریب و نەدانى رەگەزنانەی سوورى و هەموو ئەو کارانەی بەدرێزابى دەیان سال تاوه‌کو ئەمپۇ و سبەینى و پاشەرۆزى داگىركەرى سوورى بە تاوان و تیرۆر بزانیت؟. دەبیت بەرژه‌وەندىيى كۆمەللى نیۆدەولەتى كەى بگاتە ئەو رادەيەي بلىت دەولەتى سوورى دەولەتىكى تیرۆريستە و پیویستە لەناو بېرىت؟. هەلبەت ئەو كات كارەساتەكاني قاميشلۇق، دېرك، ترباسپى، ئامودا، سەرى كەھنى و ئەفرىن و ئەوانى تر رۆزانە لەسەر كەنالەكانيان دەبىنەن و دەبىستىن... بەلام پاش ئەوهى بىرىنېكى قولى تر لە دلەماندا هەلدىكەمن...

2004-03-15

hawreh@bakhawan.com
<http://www.bakhawan.com>